

COVID-19 SALGIN DÖNEMİNDE VELİ OLMAK: UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNE İLİŞKİN VELİ DENEYİMLERİ ¹

BEING A PARENT IN THE TIME OF COVID-19 PANDEMIC: PARENTS' EXPERIENCES IN THE PROCESS OF DISTANCE EDUCATION

Gülşen KÖROĞLU²

Abdullah SELVİTOPU³

Başvuru Tarihi: 15.08.2022 Yayına Kabul Tarihi: 5.02.2023 DOI: 10.21764/maeuefd.1162391

(Araştırma Makalesi)

Özet: Bu çalışmanın amacı COVID-19 salgın döneminde uzaktan eğitim sürecine ilişkin velilerin yaşadıkları deneyimleri irdelemektir. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden olan fenomenolojik araştırma deseniyle tasarlanmıştır. Bu bağlamda bu çalışmanın katılımcıları; söz konusu dönemde çocuğu uzaktan eğitim sürecine katılan, bu deneyimi yaşayan velilerden oluşmaktadır. Araştırmanın katılımcıları, amaçlı örneklem çeşitlerinden kartopu örneklem yöntemiyle belirlenmiş ve çocuğu uzaktan eğitim sürecine katılan 10 veliden oluşmuştur. Veri toplama sürecinde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler, içerik analiz yöntemiyle irdelenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde MAXQDA 2020 programı kullanılmıştır. Katılımcılardan elde edilen veriler doğrultusunda üç alt tema oluşturulmuştur. Söz konusu temalar, Uzaktan eğitim, Psikolojik deneyimler, Uyum süreci olarak belirlenmiştir. Araştırma sonucunda velilerin COVID-19 salgın döneminde uzaktan eğitim süreci ile ilgili farklı deneyimler yaşadıkları tespit edilmiştir. Söz konusu süreçte katılımcılar, eğitimin devamlılığının sağlanmasına rağmen etkileşimin sınırlı olması, artan rol ve sorumluluklarının ortaya çıkması, çocuklarıyla süreç ilişkisi çatışma yaşamaları vb. nedenlerle yıprandıklarını, günlük rutinlerinde yaşadıkları değişimin kendilerini zorladığını ifade etmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: COVID-19, Veli, Uzaktan eğitim, Deneyimler

Abstract: The main purpose of this study is to analyze parents' distance learning experiences during COVID-19. The study was designed as phenomenological research, one of the qualitative research patterns. In this context, the participants in this study consist of parents whose children participate in the distance education process and have experienced that process. The participants of the research consisted of 10 parents determined by the snowball sampling method which is a kind of purposeful sampling. The semi-structured interview form was used in the data collection process. The data were analyzed through content analysis method. The MAXQDA 2020 program was used to analyze the data. Three sub-themes were emerged from the data obtained. The themes mentioned were Distance education, Psychological experiences, and Adaptation process. Findings showed that the parents had different experiences regarding the distance education process during the COVID-19 epidemic period. In that process, although the continuity of education was ensured, the interaction is limited, the increasing roles and responsibilities emerged, conflicts with children regarding the process, etc. Parents stated that they were really tired of the change they experienced in their daily routines.

Keywords: COVID-19, Parents, Distance education, Experiences.

¹ Bu makale Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezinden elde edilmiştir

² Gülşen KÖROĞLU: Milli Eğitim Bakanlığı, Gevher Hatun Anaokulu, Karaman, Türkiye, e-posta: aliarman.70.ak@gmail.com ORCID: 0000-0003-1507-1437

³ Doç. Dr. Abdullah SELVİTOPU: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Karaman, Türkiye, e-posta: aselvi@kmu.edu.tr ORCID: 0000-0001-7045-468X

Giriş

Bilişim teknolojilerinin gelişimiyle birlikte iletişim imkânlarında artış yaşanmaktadır. Teknolojik gelişmelerin yer, zaman ve insana dair bağımlılıkları ortadan kaldırmasıyla birlikte bilgiye ulaşmada ve insanların birbirleriyle iletişiminde önemli ilerlemeler ortaya çıkmıştır (Arklan, 2013). Teknolojide meydana gelen ilerlemeler sağlık, ekonomi, ulaşım gibi hayatın birçok alanına yansıdığı gibi eğitim alanına da yansımaktadır (Kurttaş, 2021). Teknolojik ilerlemelerin eğitim sisteminde zorunlu yapılanmaları meydana getirdiği söylenebilir. Buradan hareketle ortaya çıkan eğitim sistemlerinden biri de uzaktan eğitimidir (Ak, Oral & Topuz, 2018). İnsanların aynı mekânda eğitim almalarının riskli olduğu durumlarda uzaktan eğitim yüz yüze eğitime bir alternatif olarak ortaya çıkabilmektedir. Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimin yapılamayacağı durumlarda eğitimin devamlılığının sağlanması sebebiyle de zorunlu olarak devreye sokulabilmektedir (Bozkurt & Sharma, 2020; Bozkurt ve diğ., 2020). Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA, 2020) verilerine göre; 2020'nin ilk aylarından itibaren tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgını tüm dünyada sağlık, turizm, iletişim, ekonomi, ulaşım gibi sektörlerde önlem alınmasını gerekli kılmıştır. Bu önlemler söz konusu sektörleri önemli ölçüde etkileyerek birtakım düzenlemeler yapmayı zorunlu hale getirmiştir. Bu süreçten etkilenen en önemli sektörlerden biri de kamu ve özel eğitim sektörüdür.

COVID-19 salgını olağanüstü gelişmiş bir durum olarak ortaya çıkmıştır. Salgın sürecinde alınan tedbirler kapsamında yüz yüze eğitimin yerini uzaktan eğitim almıştır. Uzaktan eğitimden en çok etkilenenler; yönetici, öğretmen, öğrenci ve veli olarak gösterilebilir. Okulun amacı sınıf içi öğrenmeleri sağlamaksa, bu sınıf içi öğrenmeleri sağlarken velilerin de önemli oranda destek olduğu düşünüldüğünde velilerin uzaktan eğitim sürecine ilişkin deneyimleri önemlidir. Bu çalışma, COVID-19 salgın döneminde uzaktan eğitim sürecinden etkilenen gruplar arasında olan velilerin deneyimlerinin irdelenmesiyle alan yazına kavramsal bağlamda katkı sağlanması bakımından önemlidir. Uzaktan eğitim sürecinin etkilendiği gruplardan biri olan velilerin deneyimlerinin belirlenmesi, uzaktan eğitim sürecine yönelik daha sağlıklı bir çözümleme yapılmasını sağlayabilir. Öğretmenler ve yöneticiler tarafından fark edilmeyen veya dikkatlerinden kaçmış olabilecek aksaklıkların ortaya çıkarılması ve bunlara yönelik çözüm önerileri sunulabilmesi bakımından, araştırmanın sürece katkı oluşturacağı düşünülmektedir. Çalışma, uzaktan eğitim alan yazınında, uzaktan eğitimin etkilediği gruplardan velilerin deneyimlerini

dikkate alması ve konuya ilişkin politika üretenele bir farkındalık sağlaması bakımından önemlidir. Çalışma kapsamında elde edilen veriler, genel anlamda uzaktan eğitim sistemine, özel anlamda ise velilerin uzaktan eğitim sürecindeki deneyimlerinin anlamlandırmalarına somut katkıları sağlayabilir. Söz konusu katkıları uzaktan eğitim alanındaki politika yapıcılarını desteklemesi ve alanda yapılan çalışmalara yol gösterici nitelikte olması açısından önemlidir.

COVID-19 salgını süreciyle birlikte eğitim hayatında önemli bir yere sahip olan uzaktan eğitim konusunun ele alındığı bu çalışmanın odak noktası, salgını dönemindeki uzaktan eğitim sürecine ilişkin veli deneyimleridir. Geleneksel eğitim biçiminin değişmesi insanların eğitim süreçlerini etkileyebilmektedir. Siyaset Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı'nın (SETA, 2020) araştırmalarına göre; veliler, COVID-19 salgını öncesine göre zaman yönetiminin planlanmasında zorluk yaşamaktadırlar. Uzaktan eğitim sürecinde mevcut eşitsizliklerin (cihaz ve internet bağlantısı olmaması, ekonomik yetersizlikleri vb.) ortaya çıkması (Anderson, 2020), velilerin süreçle ilgili bilgi ve tecrübelerinin eksik olması (Hughes, 2020), öğrencilerin okula gitmemelerinin internet ve sosyal medya kullanım sürelerini artırması (Witt, Ordóñez, Martin, Vitiello & Fegert, 2020), bu süreçte çocukların uyku, çalışma ve beslenme düzenlerinde bozulmalar olması (Yılmaz, Güner, Mutlu & Arın Yılmaz, 2020), velilerin bu dönemde yaşadıkları problem durumları olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda uzaktan eğitim sürecinin ailelerin sosyo-ekonomik durumlarıyla yakından ilgili olduğu, bu yaşanan sürecin çocukların gündelik alışkanlıklarını önemli ölçüde etkilediği söylenebilir. Bu yüzden uzaktan eğitim sürecinin içinde olan velilerin görüşlerinin oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmanın amacı, COVID-19 salgını döneminde uzaktan eğitim sürecine ilişkin velilerin yaşadıkları deneyimleri irdelemektir. Çalışmanın amacı doğrultusunda, çocuğu uzaktan eğitim sürecine katılan velilerin görüşleri incelenmiştir. Çalışma kapsamında bu araştırmanın alt amaçları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Katılımcıların uzaktan eğitim sürecine ilişkin bakış açıları nasıldır?
2. Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları problemler nelerdir?
3. Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları problemlerle başa çıkma stratejileri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Deseni

COVID-19 salgın döneminde yürütülen uzaktan eğitim sürecine ilişkin veli deneyimlerini irdelemeyi amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji (görüngübilim) deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji; insanların, toplumların ya da toplulukların deneyimlerinden çıkardıkları anlamların nasıl ortaklaştığına, deneyim sürecinden ziyade bu deneyimlere ilişkin kişilerde kalan anlama odaklanılmasıdır (Denzin & Lincoln, 1994). Bu çalışmada, salgın dönemindeki uzaktan eğitim sürecine ilişkin velilerin deneyimlerini irdelemek ve velilerin bu deneyimleri nasıl anlamlandırdıklarını ortaya çıkarmak için nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır.

Katılımcılar

Bu araştırmanın katılımcıları, amaçlı örnekleme çeşitlerinden kartopu örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Patton'a (1987) göre, kartopu örnekleme "Bu konuyla ilgili olarak kimlerle görüşmemi önerirsiniz?" gibi basit bir soruyla başlamaktadır. Daha sonra, ilk katılımcının verdiği bilgiler ışığında ulaşılan kişilerle görüşmeler yapılmakta ve çalışma grubu oluşturulmaktadır. Bu bağlamda ilk olarak biri kadın ikisi erkek olmak üzere üç katılımcı ile pilot görüşmeler yapılmıştır. Yapılan pilot görüşmelerde erkek katılımcıların süreçle ilgili eşlerinin daha bilgili olduklarına ilişkin yaptıkları vurgudan dolayı katılımcıların kadınlardan oluşması uygun görülmüştür. Bunun sonucunda çalışmanın katılımcıları; Karaman ilinde çocuğu COVID-19 salgın döneminde uzaktan eğitim sürecine katılan, bu deneyimi yaşayan 10 kadın veliden oluşmuştur. Araştırmada katılımcıların isim ya da çalıştıkları kurum gibi doğrudan kimliklerine işaret eden bilgiler çalışma kapsamında değiştirilerek sunulmuştur. Katılımcıların uzaktan eğitim sürecine ilişkin deneyimlerinin önemli olduğu bu çalışmada, katılımcıların en az bir çocuğunun herhangi bir öğrenim basamağında uzaktan eğitim sürecine katılması bir ölçüt olarak belirlenmiştir. Katılımcılara ilişkin bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1.

Katılımcı Grubu

İsim	Katılımcı Bilgileri
Hazal	Öğretmen. 2 ve 5 yaşında, bir de 5. sınıfta 3 çocuğu var. Uzaktan eğitimin mekanik ve resmi bir eğitim olduğunu ifade ediyor.
Mehtap	İdareci. Oğlu 11. sınıf, kızı üniversite sınavına hazırlanıyor. Uzaktan eğitimi veli ve öğrenci için dezavantaj olarak gördüğünü belirtiyor.
Figen	Öğretmen. 4. ve 7. sınıfta 2 kızı var. Uzaktan eğitimde velinin sorumluluğunun çok fazla arttığını ifade ediyor.
İrem	Ev hanımı. 2. ve 10. sınıfta 2 çocuğu var. Uzaktan eğitimde evin çocuklara göre düzenlendiğini, evde anne-babalara yer kalmadığını belirtiyor.
Ayça	Öğretim üyesi. 2. ve 7. sınıfta 2 oğlu var. Uzaktan eğitim esnasında ekran başında çocukların robotlaştığını ifade ediyor.
Latife	Ev hanımı. 2. sınıfta ve 1,5 yaşında 2 çocuğu var. Uzaktan eğitim sürecinde hayatın çocukların etrafında döndüğünü belirtiyor.
Şebnem	Öğretmen. 3. ve 9. sınıfta 2 çocuğu var. Uzaktan eğitimde sorumluluklarının arttığını, eğitimin içinde olduğunu ifade ediyor.
Seda	Ebe, lisans mezunu. Oğlu 6. sınıf. Çocuklar ekranı sevmelerine rağmen eğitimin uzaktan olmasının psikolojilerini olumsuz etkilediğini belirtiyor.
Ferda	Esnaf. Üniversitede, 12., 7. ve 2. sınıfta 4 çocuğu var. Uzaktan eğitim 'kötünün iyisi', 'internetin yoksa yoksun' ifadelerini kullanıyor.
Nurgül	Memur. 2. ve 5. sınıfta 2 kızı var. Uzaktan eğitimle birlikte evde bir internet dünyası oluştuğunu ifade ediyor.

Tablo 1’de görüldüğü gibi katılımcılar kadınlardan oluşmakta, bu kadınların iki tanesi ev hanımı, diğerleri çalışmakta ve en az bir çocuğu uzaktan eğitim almaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formuyla elde edilmiştir. Görüşme formunda daha detaylı bilgi elde edebilmek için sonda sorulardan da yararlanılmıştır (Glesne, 2012). Bu kapsamda taslak görüşme formu, araştırmaya konu olan fenomenle ilgili olarak katılımcıların deneyimlerini öğrenmeye yönelik 12 sorudan oluşmaktadır. Araştırma sorularında katılımcıların; uzaktan eğitim sürecine ilişkin bakış açıları, söz konusu süreçte yaşadıkları problemler ve bu problemlerle başa çıkma stratejilerini ortaya çıkarmaya yönelik sorular yer almıştır. Taslak görüşme formu oluşturulduktan sonra üç katılımcıyla pilot görüşmeler gerçekleştirilmiş ve görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşmeler, katılımcının izniyle ses kayıt cihazıyla

kaydedilerek ardından yazıya aktarılmıştır. Ham metinler katılımcılara okutularak onayı alınmış ve onaylanan bu veriler analiz edilmiştir.

Geçerlik

Nitel araştırmalarda geçerlik, çalışmanın inandırıcılığını ve aktarılabilirliğini sağlamaya yönelik süreçleri kapsamaktadır (Lincoln & Guba, 1985). Bu çerçevede çalışmanın inandırıcılığını (iç geçerlik) artırmak ve aktarılabilirliği (dış geçerlik) sağlamak için izlenen yollara değinilmiştir.

İç geçerlik (İnandırıcılık). Nitel araştırmalarda iç geçerlik, çalışma bulgularının inandırıcılık ve özgünlük açısından değerlendirilmesiyle ilgilidir (Miles & Huberman, 1994). Çalışma kapsamında inandırıcılığı sağlamak için katılımcı teyidine ilişkin çeşitli yollar izlenmiştir. *Katılımcı teyidi*; katılımcılara verinin özgünlüğü ve doğruluğunu onaylamaları açısından aktif bir görev vermektedir (Creswell, 2002). Bu doğrultuda yapılan görüşmeler, katılımcıların izniyle kaydedilmiş ve transkripsiyon yapıldıktan sonra tekrar katılımcıların okumaları sağlanmıştır. Bu noktada katılımcılardan düzeltmek istedikleri, yanlış anlaşılmaya sebep olabilecek ya da eksik olduğunu düşündükleri ifadeleri gözden geçirmeleri istenmiştir. İki katılımcı bazı cümlelerini değiştirmek istemiş, diğer katılımcılar transkripsiyonlarda değişiklik yapmak istememişlerdir. Son olarak gerekli düzeltmelerden sonra katılımcıların onayladıkları transkripsiyonlar veri olarak kullanılmıştır.

Dış geçerlik (Aktarılabilirlik). Nitel çalışmalarda dış geçerlik, çalışma bulgularının farklı bağlamlara aktarılabilirliği ya da genellenebilirliğine ilişkindir (Lincoln & Guba, 1985; Yin, 2003). Çalışma bulgularının genellenebilirliği daha çok nicel araştırmalarda aranan bir özelliktir. Nitel çalışmalarda, konuya ilişkin bir perspektif sunma ya da genellemelerden çok, bağlam temelli yorumlar üretme ön plandadır (Patton, 1990). Sunulan perspektifin ya da üretilen yorumların başka ortamlara aktarılabilirliğini okuyucu ve yararlanıcılar değerlendirebilir. Bunun için de detaylı betimlemeler (Geertz, 1973) kullanılması önemlidir. Bu çerçevede çalışma kapsamında velilerin eğitimdeki rolüne ilişkin açıklamalar yapılmış ve okuyucunun bağlamdan uzaklaşmaması için katılımcı ifadeleri doğrudan alıntılanmıştır.

Güvenirlilik (Tutarlılık)

Nitel araştırmalarda güvenirlilik, araştırma sürecinin ve bulguların açık ve anlaşılır şekilde sunulması dışında değerlendiricilerin araştırmanın tutarlılığını kontrol edebilmesini sağlayacak şekilde planlanmasıdır (Lincoln & Guba, 1985). Bu çalışmada araştırmanın; deseni, çalışma grubu, veri toplama araçlarına ilişkin bilgiler ve analiz süreci detaylı olarak sunulmuştur. Analiz aşamasında, salgın dönemindeki uzaktan eğitim sürecine ilişkin veli deneyimleriyle ilgili genel bilgiler ile görüşme verilerinden ana tema, alt temalar ve kodlar oluşturulmuştur. Bunun yanı sıra çok fazla yorum içermeyen bulgular bölümü, görüşme analizlerinden yapılan doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Tartışma bölümünde ise elde edilen bulguların alan yazındaki çalışma bulgularıyla olan ilişkileri değerlendirilmiştir.

Araştırmacının Rolü

Araştırmacı yanlılığı, araştırmacının çalıştığı konuya ilişkin önceden geliştirdiği olumlu ya da olumsuz yargılardan kaynaklanan yanlı tutumlarla ilgilidir. İyi bir araştırmacının konuya ön yargısız yaklaşması gerektiğini belirten Yin (2003), araştırmacının sergilediği duruşun çalışmanın her aşamasında önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bu çalışmada araştırmacı, COVID-19 salgın döneminde uzaktan eğitim sürecine katılan çocukları olduğu için söz konusu sürece yönelik olumlu-olumsuz yargılar kazanmış olabilir. Bu kazanımların istemeden de olsa yorumlara yansımış olabileceği düşünüldüğünde, okuyucunun durumu dikkate alması önerilebilir.

Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde nitel veri analizi tekniklerinden içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi tekniği; verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması aşamalarından oluşmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2011). Bu bağlamda, görüşme sonucunda elde edilen veriler MAXQDA 2020 programı kullanılarak kodlanmış, kodlama sonucunda temalar oluşturulmuştur. Temalar oluşturulurken katılımcı ifadeleri dikkate alınmıştır. Verilerin çözümlenmesinde, gerekli görülen yerlerde katılımcıların görüşleri doğrudan alıntılanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde velilerin uzaktan eğitim sürecine ilişkin yaşadıkları deneyimleri nasıl anlamlandırdıklarını daha detaylı bir şekilde irdeleyebilmek için velilerle yapılan görüşmeler değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında bulgular değerlendirildiğinde *Uzaktan eğitim, Psikolojik deneyimler ve Uyum süreci* olmak üzere üç alt tema ortaya çıkmıştır. Tema, alt temalar ve kodlar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2:

Bulgulara İlişkin Tema, Alt Temalar ve Kodlar

Tema	Alt Temalar	Kodlar
Uzaktan eğitim sürecinde veli deneyimleri	Uzaktan eğitim	Kötünün iyisi, Ele eldiven giymiş gibi, Başarı(sızlık) gerçek değil.
	Psikolojik deneyimler	Çatışma, Yıpranma, Sorumluluk bilinci, Düzensizlik, Kaygı ve korku.
	Uyum süreci	Kontrol, Zorlanma, Alışmak zorunda kaldık, Öğretmen veli iletişimi.

Uzaktan Eğitim (1. Alt Tema)

Çalışma kapsamında elde edilen veriler doğrultusunda; kötünün iyisi, ele eldiven giymiş gibi, başarı(sızlık) gerçek değil kodlarından yola çıkarak velilerin uzaktan eğitime yönelik genel düşüncelerini kapsayan *Uzaktan Eğitim* alt teması oluşturulmuştur.

Kötünün iyisi. Ferda bu konuyla ilgili düşüncelerini şu şekilde belirtmiştir:

İyi ki okul var. Uzaktan eğitim olmasaydı da olmazdı. Bir şeylerle meşgul oldular, hiç olmazsa kafalarında bir şey oldu, kulak duydu. Eğitimin devamlı olduğunu gördük hangi şartta olursa olsun. Bir şekilde çözüm bulundu. Gezme ertelendi belki, bir şeyler ertelendi ama eğitim devam etti. Bana göre uzaktan eğitim kötünün iyisi oldu (Ferda).

Bu ifadelerle benzer şekilde Nurgül “*Çocukların tamamen eğitimden kopmasındansa, tabii uzaktan eğitimin katkısı oldu*” cümlesini kullanmıştır.

Katılımcı ifadelerinde vurgulanan ortak nokta, uzaktan eğitimin eğitimde devamlılığı sağlamasıdır. Bununla birlikte katılımcılar uzaktan eğitimin, yüz yüze eğitimin yerini tutamayacağını belirtmektedirler. Ancak çocukların hiç eğitim alamayacağı düşünüldüğünde uzaktan eğitim alternatifinin daha iyi olduğu ifade edilmiştir.

Ele eldiven giymiş gibi. Katılımcılardan Şebnem uzaktan eğitim sürecine ilişkin olumsuz bazı düşüncelerini “*En büyük fark iletişim bence. Uzaktan eğitimde o sevgi, o gözden göze giden sevgi yok. Sadece ekran var. Yani uzaktan eğitimde robot gibisin*” şeklinde dile getirmiştir. Ferda ise “*Yüz yüzenin yerini tutmaz hocam. Eğitim hocayla, arkadaşlarıyla sosyalleşmek, hocayla göz teması, oğlum niye yaptın, şöyle yaptım demesi. Bu ele eldiven giymiş gibi bir şey, temas yok, hissetmek yok*” diyerek düşüncelerini belirtmiştir.

Katılımcı ifadelerinde; bilgisayar, tablet, telefon gibi teknolojik aletlerle yapılan uzaktan eğitimin olumsuz durumlara yol açtığı ortaya çıkmıştır. İnsan ilişkilerinde belirleyici öneme sahip olan göz teması, jest, mimik ve ses tonu gibi unsurların öğretmen-öğrenci arasındaki ilişkinin de belirleyici özellikleri olduğu vurgulanmıştır. Öğretmen-öğrenci ilişkilerinin belirleyici unsurlarının uzaktan eğitim sürecinde ortadan kalktığı ifade edilmiştir. Bunun yanında katılımcılardan Nurgül “*Evet, bir okula ait misin aitim, öğrenci misin öğrenciyim, ama çocuk onu hissetmiyor aslında. Okula bağlılık yok*” ifadeleriyle çocuklarla okul arasında kurulması gereken bağın uzaktan eğitim sürecinde kurulmadığına vurgu yapmıştır. Yüz yüze eğitimin bir sınıf ortamında gerçekleştiği düşünüldüğünde uzaktan eğitimle birlikte söz konusu sınıf ortamının büyük ölçüde dönüşüme uğradığı söylenebilir. Katılımcı ifadelerinde bu süreçle birlikte eğitim mekânlarının sınıftan eve taşınmasıyla çocukların kendilerini bir öğrenci olarak okula ait hissedemedikleri belirtilmiştir.

Başarı(sızlık) gerçek değil. Katılımcılardan Nurgül bu konuyla ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

Herkes orda görüldüğü gibi değil. Mesela arkadaşı video çekmiş, şiir ezberlemeleri lazım Eda'nın sınıfında oldu, çocuk çok güzel okuyo ama arada hissediyosun gözü bir yere kayıyo. Artık pankarta yazıp mı veriyolar, ekrandan mı tutuyolar. Karşı taraftaki çocuk gereksiz yere bir kendini iyi

hissediyo, ego tavan ve çocuğu bir nevi de sahtekârlığa alıştırıyosun. Çocuğa bu işi kılıfına uydurabilirsin diyosun. Kendini farklı gösterebilirsin. Tam olarak başarının da ailelerin de ölçülemediği bir sistem yani. Ailelerin kişilik yapıları da çok ortaya çıkıyo. Yarı yarıya da aile yönetiyo süreci uzaktan eğitimde. Çocuğunu nasıl göstermek istiyosa öyle gösteriyo, mükemmel yönlerini gösteriyo. Gerçekten karşı taraf başarılı mı ya da gerçekten senin çocuğun başarısız mı, onu anlıyacak bir şeffaflık yok aslında (Nurgül).

Katılımcı ifadelerinde, uzaktan eğitim sürecinde, çocukların evde ailelerinin yanında derse katıldıkları için ailelerin çocuklarına müdahil olabildikleri ve ailelerinin çocuklarını olduğundan farklı göstermek için çabaladıkları belirtilmiştir. Bunun yanında uzaktan eğitim sürecinde, çocukların başarı(sızlık) durumlarının ölçülemediğini ve bu ölçme için şeffaf bir ortamın olmadığı ifade edilmiştir. Burada üzerinde durulan farklı bir nokta da ailenin eğitime bakış açısının ve kişilik yapısının uzaktan eğitimde daha da ön plana çıkmasıdır.

Psikolojik Deneyimler (2. Alt Tema)

Çalışma kapsamında elde edilen veriler doğrultusunda; çatışma, yıpranma, sorumluluk bilinci, düzensizlik, kaygı ve korku kodlarından yola çıkarak velilerin uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları deneyimleri kapsayan *Psikolojik Deneyimler* alt teması oluşturulmuştur.

Çatışma. Katılımcılardan Şebnem bu konudaki fikirlerini şu şekilde belirtmiştir:

Biz diyoruz ki uzaktan eğitimde, kızım ders çalışırken telefonu salona koy, dersine çalış, dersin bittiği zaman biz sana telefonu geri veririz. Kızım özellikle ekrana, telefona o kadar bağlıydı ki, izlemediği dizileri, filmleri telefonundan bilgisayardan izliyodu. Onlara o kadar dalıyodu ki tuvalete bile gitmiyodu, bir kere çok üzücü ama altına bile kaçırđı. Telefon bir parçası gibi oldu. Eli, kolu gibi oldu bu süreçte (Şebnem).

Katılımcı ifadeleri irdelendiğinde ebeveyn çocuk ilişkilerinde yaşanan çatışmaların; velilerin çocuklarının yaptıklarını davranışsal olarak düzenleme düşüncesi, onlara kural-sınır koyma isteği ve rehberlik etme fikrinden kaynaklandığı söylenebilir. Uzaktan eğitimin gerçekleşebilmesi için gerekli unsurlardan biri de teknolojidir. Teknoloji unsurunun gerekleri ise internet, bilgisayar, televizyon, akıllı telefon, tablet gibi teknolojik aletlerdir. Katılımcı ifadelerinde, uzaktan eğitim sürecinde çocuklarının teknolojiyi çok fazla kullandıkları ve bu yüzden teknoloji kullanımı ile ilgili

çocuklarına kural-sınır koymak istedikleri ancak çocuklarıyla bu konu kaynaklı çatışma yaşadıkları ortaya çıkmıştır.

Yıpranma. Hazal ise ev ve işle ilgili sorumluluklarını ev ortamında yürütmek zorunda kalmasının, kendisini yıprattığını belirterek şu ifadeleri kullanmıştır:

Evin içerisinde iki tane küçük çocuk, bir tanesi daha bebektir o dönem. İki küçük çocuk, bir tane uzaktan eğitimdeki çocuk. Bir de ben çalışan bir anneyim. Ben de aynı şekilde uzaktan ders veriyorum. Aynı anda üçünü birden zapt etmeye çalıştım. Bir yerden sonra benim de yapabileceğim şeyler tükendi. Yani ben kendi adıma çok çaresiz kaldım (Hazal).

Salgın sürecinde işini evden yürüten velilerin eğitim etkinliklerinde çocuklarına destek olurken zorlandıkları belirlenmiştir. Uzaktan çalışma döneminde iş ve evle ilgili sorumlulukların aynı anda ve aynı ortamda yapılması zorunluluğunun, velilerin var olan sorumluluklarını daha fazla artırdığı söylenebilir. Bunun yanında söz konusu süreçte işe gitmek zorunda olup çocuğu evde uzaktan eğitime katılan Mehtap da yaşadıklarını şu cümlelerle ortaya koymuştur:

Oğlum uyuyakalıyordu. Ben işe geldiğimde öğretmen hemen dönüyordu. Derse katılmadı diye haber veriyodu. Tekrar ben de oğlumu telefonla arıyodum. Hemen uyanıp dersin başına geçiyodu. Ama uyuyakaldığı oluyodu. Bunlar zor yönleriydi. Kontrol etmek, uzaktan. Hem annesin hem çalışıyosun. İşte çocuklar evde. Bu da uzaktan eğitimin zor bir yönüydü aslında (Mehtap).

Katılımcı ifadelerinde, uzaktan eğitim sürecinde evde devam eden eğitim sırasında, ebeveyn olarak çocuklarının yanında olamamalarından dolayı tedirginlik yaşadıkları, bunun da kendilerini yıprattığı ortaya çıkmıştır. Bu sürecin velilerin evdeki rollerine etkisini ise Şebnem “Anne-baba-çocuk-öğretmen herkesi çok yıprattı bu süreç. Dört parçaya bölündüm. Annesin, öğretmensin, eşsin, ev hanımısın. Dört tane rolün var ve bu rollerin en zoru anne olmak. Yani o yüzden çok zorlandım, yıprandım” cümleleriyle ifade etmiştir.

Bunların yanında katılımcılar, uzaktan eğitim sürecinde yıpranmalarının bir başka nedeni olarak maddi problemleri öne sürmüşlerdir. Hazal bu konuyla ilgili tespitlerini “Bir de maddi problemleri de ekleyebiliriz. Bilgisayar almak zorunda kaldık. Yani o süre içinde onların da fiyatları arttı. İnternet bağlatmak zorunda kaldık. O ayrı bir masraf oldu. Çocuk için bir telefon almak zorunda kaldık” şeklinde ortaya koymuştur:

Ebeveynlerin yıpranmasının bir sebebi olarak da çocuklarına uzaktan eğitimle ilgili bir gereksinim olan teknolojik donanımı sağlarken zorlanmaları gösterilebilir. Uzaktan eğitim süreciyle birlikte gerekli teknolojik donanımın sağlanması ailelerin sosyoekonomik düzeyleriyle de yakından ilgilidir. Yüz yüze eğitim sürecindeki mevcut eşitsizliklerden biri de ebeveynlerin ekonomik yetersizliğinin, uzaktan eğitim sürecine daha çok yansımadır. Evde birden fazla çocuğun bulunması da uzaktan eğitim sürecinde veliyi zorlayabilmektedir. Çünkü birden fazla çocuğun uzaktan eğitime katılabilmesi için birden fazla bilgisayar, tablet ya da akıllı cep telefonu ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Gelir düzeyi düşük olan ailelerin çocukları için gerekli uzaktan eğitim materyallerini sağlayamaması da ailelerin hem psikolojik hem de duygusal sorunlar yaşamasına neden olabilmektedir. Katılımcıların çoğunluğu artan sorumluluklar ve sosyo-ekonomik yetersizlikler gibi nedenlerden dolayı uzaktan eğitim sürecini iyi yönetemediklerini düşünmektedirler. Figen bu konuyla ilgili düşüncelerini “*Bizim mesela anne baba olarak yetemiyoruz, çocukları anlayamıyoruz, onların ihtiyaçlarını karşılayamıyoruz, duygularını paylaşamıyoruz gibi düşüncelerimiz de oldu. Hani bunu tamir etmesi daha uzun zaman alacak*” cümleleriyle ortaya koymuştur.

Katılımcılar uzaktan eğitim süreciyle birlikte ortaya çıkan sorumluluk artışı, maddi problemler gibi sebeplerle yıprandıklarını ve bazı aşamalarda kendi ebeveynliklerini bile sorgulama yoluna gittiklerini belirtmişlerdir. Uzaktan eğitim sürecini ebeveyn olarak yönetemediklerine inandıkları ve kendilerini yetersiz hissettikleri tespit edilmiştir. Uzaktan eğitim sürecine dair daha önce bir tecrübe yaşamadıklarına, bu konuda eğitsel ve teknik destek almadıklarına vurgu yapmadan kendilerini suçlamaları dikkat çekicidir.

Sorumluluk bilinci. Katılımcılardan Ayça sorumluluk bilinciyle ilgili fikirlerini şu şekilde belirtmiştir:

Okul sorumluluğu olmadığı için bilgisayarın başında yemek yiyiyordum. Ciddiyetsizlik oluştu. Çocuk eline alıyo tableti, yatarak izliyo, kamerasını da kapatıyor. Hani öyle olunca çocuk yattığı yerden dinliyo. Bir de o evdeyken sorumluluk belli değildi. Hani ben onları desteklemek zorundaydım. Bir de veli toplantısı yaptılar. Toplantıda Mert’in derslere girmediğini öğrendik. Yani biz girmiyorduk diye biliyoruz, ama çocuk arka planda oyun oynuyordu. Mesela diyelim ki hoca ödev veriyordu. Uzaktan olduğu zaman çocuk diyo ki bugün yapmasam, yarın yaparım, zaten hep evdeyim. Hani sürekli gevşetme modunda (Ayça).

Yüz yüze eğitimde çocuklar okul için hazırlanarak evden dışarı çıkmakta, okulda öğrenci olarak sorumluluklarını (derse zamanında girme, dersi dinleme, ödevleri takip etme vb.) yerine getirmektedirler. Uzaktan eğitimde öğrencilerin yapması gereken sorumlulukları yerine getirmekte zorlandıkları söylenebilir. Yüz yüze eğitim sürecinde öğrencinin belli kurallar çerçevesinde, kendisinden beklenen sorumlulukları gerçekleştirerek eğitim-öğretim faaliyetlerine dâhil olması gerekmektedir. Uzaktan eğitim sürecinde ise eğitim-öğretim ortamı çocukların dinlendikleri, aileleriyle zaman geçirdikleri özel alanlarına taşınmıştır. Katılımcıların ifadelerinde çocukların evde kendilerini sınıf ortamında gibi düşünerek eğitsel etkinliklere dâhil olmakta zorlandıkları ortaya çıkmıştır. Katılımcı ifadelerinde belirttikleri şekilde, çocuklar uzaktan eğitim sürecine adapte olmakta, derslere katılmakta, dikkatlerini derse vermekte ve ödev yapmakta zorlanmışlardır. Bu bağlamda uzaktan eğitim sürecinde çocukların sorumluluklarının bilincine varmakta zorluk yaşadıkları söylenebilir.

Düzensizlik. Latife okulun, velilerin ve çocukların hayatını düzenlediğini belirterek düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

En zorlayıcı, hayatın düzensizliği. Çünkü herkes evde, yatış kalkış saatleri, yemek saatleri belli değil, bunun arasına online dersler girdi, ödevler girdi. Okul aslında hayatımızı da düzenliyomuş. Bayağı zordu, sabah kalkıp akşam yatana kadar, hayat sadece onların etrafında dönüyodu. Yani diğer ev sorumlulukları, yemek sorumlulukları hep kalıyodu. Hep beraber, hep iç içeydik. Kendimize zaman ayıramıyoduk (Latife).

Alışlagelmiş eğitim sisteminin yerine gelen uzaktan eğitim sistemi gündelik rutinleri etkileyebilmektedir. Bireylerin bu süreçle birlikte uzun süreli ev içerisinde kalması uyku, beslenme, çalışma ve daha birçok günlük rutinlerinin değişmesine sebep olabilmektedir. Benzer şekilde Şebnem de uzaktan eğitimin kendi rutinini nasıl değiştirdiğini “Onlar dersteyken hiç ev süpürmedim. Elektrik süpürgesinin sesini duymak istemiyoruz dediler. Rutini biraz aksattım. Her döküldüğünde süpürmedim. Yemeğim olduğu zaman yedik, olmadığı zaman beraber yaptık eşimle” cümleleriyle dile getirmiştir.

Eğitimin evde yapılması aile üyelerinin evdeki rutin olan mevcut yaşantılarının değiştirilmesini veya yeniden düzenlenmesini zorunlu hale getirmektedir. Evde rutin yapılan temizlik, düzenli yemek yeme, uyku, erken yatma-kalkma gibi alışkanlıklarda değişim yaşandığı tespit edilmiştir.

Kaygı ve korku. Seda bu konuda şunları ifade etmiştir:

Yorgun gelmişiz işten, bu da evde, bizde bir aktivite olmayınca, kimse beni anlamıyo da, kimse beni sevmiyo da, bıktım bu hayattan da, intihar edecem de, hayat bana çok anlamsız geliyo anne, ne olacak ki yaşasam ne olacak, dediğinde kaygılandım. Bu yaştaki çocuk belki intihar edebilir, diyosun. Valla bazen telefonu açmayınca hemen komşuyu arıyoduk, bir bak diyoduk. Çocuk öğlene kadar beni yüz kere arar ya, bir saat aramayınca, arıyodum cevap yok, onu gönder, bunu gönder, zile de uyanmadığını düşün. Zilden elinizi kapı açılana kadar çekmeyin diyodum. Çok şükür bugünü de kazasız belasız geçirdik diyodum (Seda).

Katılımcı ifadelerinde, uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları psikolojik deneyimlerde odaklandıkları nokta irdelendiğinde, korku ve kaygı düzeylerinde artış olduğu saptanmıştır. Velilerin daha önce yaşamadıkları bir süreci ebeveyn olarak yönetmeye çalışmak zorunda kalmaları, beklenmedik bir durumla karşılaşmaları, belirsizlik hissetmeleri tedirgin olmalarına sebep olmuş, korku ve kaygı duygularını artırmıştır.

Uyum Süreci (3. Alt Tema)

Çalışma kapsamında elde edilen veriler doğrultusunda; kontrol, zorlanma, alışmak zorunda kaldık, öğretmen veli iletişimi kodlarından yola çıkarak velilerin uzaktan eğitim sürecine uyum sağlamaya yönelik düşüncelerini kapsayan *Uyum Süreci* alt teması oluşturulmuştur.

Kontrol. Katılımcılardan Şebnem bu konudaki fikirlerini şu şekilde belirtmiştir:

Tabi şu avantajı da var. Oğlum uzaktan ders görürken onu takip edebiliyodum. Mesela öğretmen ne yapıyor biliyordum. Bak sen geri kalmışsın, onlar ikinci soruyu yapıyo, sen birdesin, hadi biraz hızlan. Uzaktan eğitimde biz daha çok eğitimin içindeydik. Şu anda hoca ders anlatırken sınıfa giremem. Ama uzaktan eğitimde hoca anlatırken yanında oturduğum oldu (Şebnem).

Yukarıdaki ifadelerde uzaktan eğitim sürecinde çocuğuyla aynı ortamda bulunabilen velilerin eğitimin daha da içinde olabildikleri ortaya çıkmıştır. Bu ifadelerin yanında, bu süreçte evde olmayıp çalışan katılımcılardan Figen ise şu cümleleri kullanmıştır:

Benim okulda olduğum zamanlar çok büyük problem oldu bizim için. Çünkü ben okula devam ettim. Onlar evde kalıp derslerine devam ettiler. Kontrol tamamen kayboldu benim açımdan. Sadece

onların anlattıklarına inanmak zorunda kaldım, yani takip edemedim. O açıdan çok verimsizdi (Figen).

Katılımcıların odaklandıkları noktalar irdelendiğinde, veliler uzaktan eğitim sayesinde eğitimin ilk kademelerinde öğrenim gören çocuklarını, veli olarak daha iyi kontrol edebildiklerini belirtmişlerdir. Velilerin çocuklarının olası olumsuz davranışlarının önüne geçebilmek, derse katılım durumlarını takip edebilmek, derse katılmaları konusunda motivasyonlarını sağlayabilmek, onlara rehber olabilmek adına çocuklarını kontrol altında tutmak istedikleri söylenebilir. Uzaktan eğitim sürecinde işe gidip çocuğu evde uzaktan eğitime katılan veliler, çocuklarının yanında olamamalarından dolayı kontrol sağlayamadıklarını düşünmektedirler. Katılımcılar çocuklarını takip edemediklerini ve kontrolün ellerinde olmadığını hissettiklerinde tedirgin olduklarını ifade etmişlerdir. Velilerin eğitim sürecine etkin katılımıyla öğrenci başarısı arasında olumlu yönde bir ilişki olduğu göz önünde bulundurulduğunda, velilerin uzaktan eğitim döneminde de eğitimin içinde bulunmalarının çocuklara olumlu yönde katkı sağlayacağı söylenebilir.

Zorlanma. Katılımcılar bu süreçte yaşadıkları zorluklarla ilgili Nurgül fikirlerini şu şekilde belirtmiştir:

Yani başlarda zorlandık. Çünkü sistem olarak da başlarda biraz kopuyodu. Kimse bir şey bilmiyodu. Zoom daha önce kullandığımız bir program değildi. Öğrenmeye çalıştık, işte EBA'ları yükledik. Bu kısımda zorlandık. Dikkatlerini toplamakta zorlandığımız oldu. Bir video seyrediyosun çocuk mesela ilgisi kopuyo, oturup ben de onlarla beraber video seyrediyodum (Nurgül).

Katılımcılardan Seda ise uzaktan eğitim sürecinde evde çocuğunun yanında kalamayıp işe gitmesinin kendisini zorladığını şöyle ifade etmiştir:

Zorlandık uyum sağlarken de. Sabah çıkıp geliyoruz. Çocuk evde, dersi var, hoca arıyor, çocuk derse girmedi, diye. Ben komşuları arıyorum, komşular gidip kapıyı çalıyolar. Sabah 8'de ben kaldırıyorum, kahvaltısını hazırlıyorum. Ama çocuk evde yalnız olunca napcak, tekrar uyuyup kahtyo. Uyuyup mu kaldı, ocakla mı oynadı, yani zor bir süreçti (Seda).

Katılımcılardan Ferda uzaktan eğitim sürecinde birden fazla çocuk için eğitim ortamı oluşturmaya çalışmanın kendisini zorladığını şu şekilde dile getirmiştir:

Tabi ki de zorlanmaz olunur mu? O diyo işte ben şunu yapacaktım onu yapamadım, benim işte internet çekmedi, ben bu bilgisayarı alıyım, o odaya ben geçiyim. Yani bunları da çok fazla yaşadık. Birini dükkâna getiriyom, dükkânda bağlaniyo derse (Ferda).

Teknoloji kullanımıyla ilgili yetersizlikler, birden çok çocuk için eğitim ortamı hazırlama ve çocukların derse katılımlarını sağlama bu süreçte yaşanan önemli zorluklar olarak ortaya çıkmıştır. Çocukların uzaktan eğitime katılabilmesi için gerekli unsurlardan birinin de teknoloji olduğu düşünüldüğünde uzaktan eğitim sürecinin sorunsuz işleyebilmesi için teknolojinin kullanımıyla ilgili hem çocukların hem de velilerin problem yaşamaması gerekmektedir. Velilerden bu süreçte dijital becerilerde yeterli düzeyde olması ve gerektiği yerde çocuklarına destek olabilmesi beklenmektedir. Çocuğu uzaktan eğitim sürecine katılan her veli bu yetkinlikte olmayabilir. Velilerin teknolojiyi kullanmayla ilgili yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaması, çocuklarına uzaktan eğitim sürecinde gerekli desteği sağlayamamalarına sebep olabilmektedir. Evde birden fazla çocuğun bulunması da uzaktan eğitim sürecini yönetirken veliyi zorlayabilmektedir. Katılımcı ifadelerinde velilerin zorlandıkları durumlardan birinin de her çocuk için gerekli eğitim ortamını hazırlamak olduğu ortaya çıkmıştır. Diğer bir noktanın ise çocukların derse katılımlarını sağlamak olduğu söylenebilir. Yüz yüze eğitim sürecinde eğitim; sınıfta, öğretmen gözetiminde ve denetiminde gerçekleşirken uzaktan eğitim evde, velinin kontrolünde gerçekleşmektedir. Katılımcılardan söz konusu süreçte evde olmayıp çalışan veliler, kontrolü uzaktan sağlamaya çalışmış ve bu süreçte zorlandıklarını ifade etmişlerdir.

Alışmak zorunda kaldık. Katılımcılardan Latife bu konuyla ilgili deneyimlerini “*Ya başta çok zorlandık. Zamanla alıştık, alışmak zorunda kaldık. Ama tabi yüz yüze gibi değil*” şeklinde ifade etmiştir.

Şebnem de fikirlerini şu biçimde belirtmiştir:

Ama şöyle uzaktan eğitime, yani alıştık artık. En azından nasıl bağlanacağımızı, bağlantı, şifre, Zoom, EBA, onları teknolojik aletlerimize nasıl yüklenir? Bunları biliyoruz. En azından o bilinmezlik yok yani. Onu bilmiyoduk. Nasıl bağlanıcaz, EBA'dan Zoom'a nasıl şifreyi aktarıcaz? Bunları çözdük (Şebnem).

Katılımcılar, uzaktan eğitime uyum sürecini değerlendirirken bu sürece alışmalarını sağlayan çeşitli nedenlere vurgu yapmışlardır. İnsanlar yeni ve alışılmamış bir durumla karşılaştıkları zaman uyum sorunları yaşayabilmektedirler. Ortaya çıkan bu uyum sorunlarını çözebilmesi; duygusal, ruhsal, fiziksel bütünlüğün sağlanabilmesi ve sosyal yaşama devam edebilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu uyum sorunlarının zamanla yerini dengeye bırakması gerekmektedir. Katılımcı ifadelerinde, uzaktan eğitim sürecini nasıl yönetecekleriyle ilgili tecrübe kazandıkça rahatladıkları ortaya çıkmıştır. Bu süreçle birlikte eğitimde meydana gelen değişime alıştıklarını, alışmak zorunda kaldıklarını vurgulamışlardır.

Öğretmen veli iletişimi. Katılımcılardan Şebnem bu konudaki düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

Veli toplantısı yaptılar, uzaktan. Ama şöyle yani, biz ne zaman öğretmenlere ulaşmak istesek ulaştık, telefonla olsun, başka şekilde olsun. Öğretmenimiz görüntülü aradı bizi, görüntülü arayıp hani 4 kişi bağlandılar, sohbet ettiler, o çok hoşuna gitti. Veli toplantısı da yapıldı birkaç defa, zoom üzerinden katıldık. Ama mesela 8.sınıf yüz yüze olsaydı, farklı olurdu, diye düşünüyorum (Şebnem).

Yüz yüze eğitim sürecinde önemli bir yere sahip olan veli-öğretmen iletişimi, uzaktan eğitim sürecinde de oldukça önemlidir. Eğitimin paydaşları arasında yer alan öğrenci-öğretmen-veli arasındaki iletişimin kalitesiyle eğitimin çıktılarının kalitesi arasında olumlu yönde bir ilişki olduğu söylenebilir. Söz konusu süreçte, öğretmenle veli arasındaki iletişim, teknolojik aletler vasıtasıyla sağlanabilmiştir. Katılımcı ifadelerinde yüz yüze yapılan görüşme ve toplantıların uzaktan yapılanlara göre daha verimli olacağı ortaya çıkmaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Çalışma kapsamında velilerin uzaktan eğitim sürecine ilişkin deneyimleri değerlendirildiğinde Uzaktan eğitim, Psikolojik deneyimler ve Uyum süreci olmak üzere 3 alt tema ortaya çıkmıştır. Yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular ışığında veliler Uzaktan eğitim alt temasında uzaktan eğitim sürecine ilişkin genel düşüncelerini dile getirmişlerdir. Bu çerçevede uzaktan eğitime yönelik velilerin genel algısı, söz konusu sürecin eğitimde devamlılık sağlaması açısından önemli bir avantaj olarak görülmektedir. Bu algıyı destekleyecek şekilde Başaran, Doğan, Karaoğlu ve

Şahin (2020), salgın döneminde yapılan uzaktan eğitim sayesinde eğitimin aksamayıp devam ettiğini ifade etmişlerdir. Alan yazında yapılan çeşitli araştırmalarda bu ifadeye benzer başka bulgulara rastlanmıştır. Uzaktan eğitim; salgın, savaş gibi kriz zamanlarında (Bozkurt & Sharma, 2020) eğitimin devamlılığını sağlayan bir yöntemdir (Demir & Özdaş, 2020; 2008; Fidan, 2020). Ancak katılımcılar uzaktan eğitimin eğitimde devamlılığı sağlasa da yüz yüze eğitimin yerini tutamayacağını ifade etmişlerdir. Bunun sebepleri arasında da sınıf ortamında öğrenci ile öğretmen arasında gerçekleşen yüz yüze iletişimin aynısını ya da benzerini, ekran ve kamerayla oluşturmaya çalışmalarının duygu aktarımını tam anlamıyla gerçekleştirememesini göstermişlerdir. Arat ve Bakan (2014), uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin yerini tutmayacağını, uzaktan eğitimin temel eğitim yöntemi olarak görülmemesi gerektiğini, destekleyici eğitim yöntemi olarak kullanılabileceğini ifade etmektedirler. Bununla birlikte katılımcılar uzaktan eğitimin sınırlılıklarının da olduğunu vurgulamışlardır. Alan yazında ise bu durumu destekleyici ifadelerle rastlanmış olup öğrenci ile öğretmen arasındaki ilişkinin sağlıklı bir biçimde oluşturulamaması, duygunun tam olarak aktarılamaması uzaktan eğitim için bir sınırlılık olarak belirtilmiştir (Varshneya, 2017). Başka bir çalışmada ise eğitimin paydaşları arasında gösterilen öğretmen, öğrenci ve velilerin de öğretmen öğrenci arasındaki sağlıklı iletişimi önemsedikleri belirlenmiştir. Söz konusu çalışmada öğretmenler, öğrencilerle ilişkilerinde iletişimi merkezi bir konumda gördüklerini belirtmişlerdir (Selvitopu & Köroğlu, 2022). Öğrenciler ise öğretmenleriyle kurdukları sağlıklı iletişim sayesinde bilişsel, duyuşsal gelişim gösterebilmekte ve derslere karşı motivasyon sağlayabilmektedirler (Cornelius-White, 2007). Öğrenci motivasyonunda önemli bir yere sahip olan öğretmen-öğrenci arasındaki etkileşim düzeyinin, uzaktan eğitim sürecinde oldukça düşük olduğu söylenebilir. Ebeveynler, çocuklarının uzaktan eğitim yerine yüz yüze eğitim almalarını istemekte ve buna gerekçe olarak da yüz yüze eğitim sayesinde daha sağlıklı kurulabilen öğretmen-veli, öğretmen-öğrenci arasındaki iletişimi göstermektedirler (Yurtbakan & Akyıldız 2020). Katılımcılar uzaktan eğitim döneminde iletişimde yaşanan aksaklıkların ve değerlendirme sürecinin etkin olamamasının eğitim öğretimin niteliğinde düşüş meydana getirdiğini belirtmişlerdir. Uzaktan eğitimde dönüt imkânının sınırlı olması, ölçme-değerlendirme sürecinde yaşanan zorluklar ve yetersizlikler, eğitimin kalitesinin düşük olmasına sebep olabilmektedir (Arat & Bakan, 2014; Dolmaz & Metin, 2021). Katılımcıların ifadeleriyle araştırma bulgularının birbirini destekler nitelikte olduğu düşünülmektedir.

Yapılan görüşmeler doğrultusunda Psikolojik deneyimler alt temasında katılımcılar yaşadıkları psikolojik deneyimlerde; uzaktan eğitim süreciyle birlikte artan sorumluluklarına, var olan düzenlerinin değişimiyle günlük hayatlarında yaşadıkları değişimlere ve bu durumların çocuklarıyla ilişkilerini ne şekilde etkilediğine değinmişlerdir. Bu süreçte velilerden; çocuklarının uzaktan eğitime devam etmesini sağlamaları (canlı derslere katılım vb.), onlara ders konusunda gerekli desteği sunmaları, evdeki eğitim süreciyle ilgili öğretmene dönüt vermeleri, günlük rutinlerini çocuklarına göre yeniden düzenlemeleri konusunda yardımcı olmaları beklenmektedir (Başaran ve diğ., 2020; Özdoğru, 2021). Katılımcılar, evde üstlendikleri ebeveynlik rollerine yeni bir rol olarak öğretmenlik rolünün de eklendiğini belirterek artan sorumluluklarını yerine getirirken bazı sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Alan yazında yapılan bazı çalışmalarda uzaktan eğitim sürecinde velilerin artan sorumluluklarının getirdiği kaygı düzeyine yönelik benzer bulgulara rastlanmıştır (Altunel & Özoğul, 2020). Diğer yandan Türk Eğitim Derneği (TEDMEM, 2020) tarafından hazırlanan raporda, Türkiye'nin salgın döneminde uzaktan eğitimin içeriklerine odaklandığı, süreçte öğretmen ve velilerin rollerinin, görev ve sorumluluklarının net bir biçimde açıklanmadığı için uzaktan eğitim sürecinde problemlerin görüldüğü belirtilmiştir. Katılımcıların da ilk kez karşılaştıkları bu durumu yönetirken veli olarak görev ve sorumluluklarını yerine getirirken problem yaşamalarının sebebi olarak söz konusu sürece dair daha önce bir tecrübe yaşamamaları, bu süreçte veli olmakla ilgili eğitsel ve teknik destek almamaları gösterilebilir. Eğitimin uzaktan yürütülmek zorunda olması fiziki ve psiko-sosyal problemleri de beraberinde getirebilmektedir (Fidan, 2020). Uzaktan eğitim süreciyle birlikte çocukların uyku, çalışma ve beslenme alışkanlıklarında olumsuz değişimler ortaya çıkmıştır (Arslan, Arı & Kanat, 2021; Yılmaz ve diğ., 2020). Bunun sonucunda çocuklarda; huzursuzluk, agresif davranışlar, çatışma, sıkılma, stres, ani duygusal değişimler, motivasyon kaybı, kaygı gibi durumlar meydana geldiği söylenebilir (Çetin & Kırıl, 2021). Bunlara ek olarak katılımcılar; uzaktan eğitim sürecinde çocukların internet, bilgisayar kullanımı konusundaki kısıtlamaların azalmasıyla birlikte daha fazla ekran karşısında vakit geçirmeye başladığını belirtmişlerdir. Bu duruma bağlı olarak da çocuklarıyla ilgili endişelerinin arttığını ve beraberinde gelen ebeveyn-çocuk çatışmalarını yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Alan çalışmaları incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin teknoloji ve ekran bağımlılığının arttığını belirleyen araştırma bulgularına ulaşılmıştır (Arslan ve diğ., 2021; Bayburtlu, 2020; Yılmaz ve diğ., 2020). Alanda ailelerin çocuklarının aşırı teknoloji kullanımı konusunda kaygılı olmalarına dair çalışmalar mevcuttur (Saltuk & Erciyes,

2020). Araştırma sonucunda, katılımcılar da söz konusu süreçte alan yazında ortaya çıkan problemleri ve bu problemlere bağlı olarak çocuklarıyla çatışma yaşadıklarını belirterek bu durumun kendilerini yıprattığını ifade etmişlerdir. Bu çalışmanın psikolojik deneyimler alt temasında elde edilen bulguları arasında teknolojiye erişimde yaşanan fırsat eşitsizliklerinin veliyi ve öğrenciyi olumsuz yönde etkilemesi de yer almaktadır. Literatür incelendiğinde, teknolojik imkânsızlıklar ve kısıtlamaların internet tabanlı uzaktan eğitim hizmetlerinden alınan verimi düşürdüğü saptanmıştır (Austin, 2009). Katılımcılar uzaktan eğitimde kullanılan internet, bilgisayar, tablet, telefon gibi unsurların belli bir maliyetinin olmasına, birden çok çocuğu olanların bu maliyetten daha fazla etkilenmesine ve öğrenciler arasındaki fırsat eşitsizliğine değinmişlerdir. Uzaktan eğitim sürecinde bilgisayar veya tableti olmayan ve sosyo-ekonomik düzeyi nedeniyle bunları temin edemeyen veliler bulunmaktadır (Arslan ve diğ., 2021). Uzaktan eğitim sürecinde mevcut eşitsizlikler (cihaz ve güvenilir internet bağlantısı olmaması, ebeveynlerin ekonomik yetersizlikleri vb.) olması (Anderson, 2020) araştırma bulgularını desteklemektedir.

Çalışma kapsamında katılımcıların Uyum süreci alt temasında uzaktan eğitim sürecine uyum sağlarken farklı deneyimler yaşadıkları saptanmıştır. Araştırma bulgularında eğitimin paydaşlarından olan veliler, uyum sürecinde çocuklarını kontrol altında tutmak istediklerini belirtmişlerdir. Veliler, çocuklarını kontrol altında tutmaya çalışırken duygusal-davranışsal problemlerle karşılaştıklarını ve zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bazı katılımcılar uzaktan eğitim döneminde çocuklarının eğitim süreçlerini daha yakından takip edebildiklerini ve böylece kontrolü daha kolay sağlayabildiklerini ifade etmişlerdir. Alan yazında bu bulguyla benzer çalışmalara rastlanılmış olup uzaktan eğitimde velilerin süreci daha yakından takip edebildikleri saptanmıştır (Dolmaz & Metin, 2021). Araştırmada yer alan bazı katılımcılar ise uzaktan eğitim sürecinde evde, çocuklarının yanında olamadıkları için süreci takip edip yönetmekte ve çocuklarını kontrol etmekte zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bu durumun sebebi olarak da salgın döneminde işe devam etmek zorunda olmalarını göstermişlerdir. Alan yazında da benzer ifadelere rastlanmıştır. İncelenen araştırmalarda velilerin bir yandan salgın nedeniyle alışlagelmişten farklı bir düzen kurmaya, evde olmaya, esnek çalışmaya veya çocukları evdeyken kendileri işe gitmek zorunda olmaya uyum sağlarken diğer yandan çocuklarıyla ilgili artan sorumluluklarını yerine getirmeye çalıştıkları ortaya çıkmıştır (Aral & Kadan, 2021). Diğer yandan uzaktan eğitim sürecinde çalışan velilerin çocuklarının söz konusu süreçte kontrolsüz kaldıkları da söylenebilir (Bayburtlu, 2020; Özdoğru, 2021). Salgın sürecinde işlerini evden devam ettiren veliler çocuklarına yeterli eğitimsel desteği

sağlamakta zorlandıklarını belirtmişlerdir (Akbaş & Dursun, 2020). Araştırmaya katılan veliler de bu bulgulara benzer şekilde, uzaktan eğitim döneminde iş, ev, çocukla ilgili sorumluluklarını aynı anda yürütmek durumunda olmalarının kendilerini zorladığını ifade etmişlerdir. Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde yaşadıklarını ifade ettikleri zorluklardan biri de teknolojinin kullanımı ile ilgili problem durumlarıdır. Teknoloji kullanımıyla ilgili yaşadıkları problemleri; öğrencilerin fazla internet, bilgisayar, telefon kullanımından kaynaklı sorunlar ve velilerin teknolojiyi etkin kullanabilme becerilerindeki yetersizlikler olarak gruplamak mümkündür. Katılımcı ifadeleriyle benzer şekilde Arslan ve diğ. (2021) ile Bayburtlu (2020) araştırmalarında, uzaktan eğitim döneminde çocuklarda teknoloji ve ekran bağımlılığının arttığını bulgulamışlardır. Öğrencilerin uzaktan eğitim döneminde, ders dışında da internette zaman geçirmesi, sorumlulukların yerine getirilmesinde aksaklıklara neden olabilmektedir (Yıldırım & İpek, 2020). Velilerin teknolojik becerilerde yetersiz olması; uzaktan eğitim sürecinde kontrol, takip ve eğitime katılım durumlarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Demir & Kale, 2020). Araştırma kapsamında elde edilen bulgular incelendiğinde velilerin süreci yönetirken zorlandıkları belirlenmiş ve alan yazındaki diğer araştırmalarda da benzer bulgulara rastlanmıştır. Katılımcılar uzaktan eğitim döneminde, veli ve öğretmen iletişiminin sürecin daha sağlıklı yürütülmesi ve yönetilmesine sağladığı katkıya vurgu yapmışlardır. Veli ve öğretmen arasındaki etkili iletişim öğrenci performansını olumlu yönde etkilemektedir (Hatipoğlu & Kavas, 2016). Uzaktan eğitim döneminde, öğretmenle velinin etkili iletişimi, öğrencinin derse katılımını ve ilgisini artırmaktadır (Kuzu, 2020). Bu bağlamda öğretmen ve velilerin uzaktan eğitim sürecini yönetirken iletişim halinde olması gerekmektedir (Üstündağ, 2021). Alan yazın bulgularıyla katılımcı ifadelerinde benzer şekilde, öğretmen veli arasındaki iletişimin önemine değindikleri ortaya çıkmıştır.

Öneriler

Bu çalışmada, COVID-19 salgın döneminde uzaktan eğitim sürecinin velileri nasıl etkilediği irdelenmiştir. Benzer çalışma başka velilerle de yapılarak bu çalışmanın bulgularını destekleyip desteklemediği incelenebilir. Bu araştırmanın çalışma grubu sadece velilerden oluşmuştur. Farklı araştırmalarda çalışma grubuna öğretmen, yönetici ve öğrenciler de dâhil edilerek onların da uzaktan eğitim sürecinden nasıl etkilendikleri ve ne tür deneyim yaşadıkları irdelenebilir. Mevcut araştırma kapsamında olağanüstü gelişebilecek olan salgın ve afetlerde politika yapıcılara yönelik öneriler aşağıda sunulmuştur:

Söz konusu süreçlerde yapılacak uzaktan eğitimle ilgili aile katılımı da sağlanarak aile destek programları düzenlenebilir. Olağanüstü koşullarda hemen devreye alınabilecek sağlam bir alt yapıya sahip uzaktan eğitim sistemi kurulabilir. Sağlıklı iletişim kanalları kurarak ülke genelinde ortaya çıkabilecek salgın ve afetlere yönelik hızlı-sağlıklı iletişim kaynağının oluşturulması sağlanabilir. Bu çerçevede velilerin korku ve kaygı düzeyleri azaltılabilir. Söz konusu süreçlerde uzaktan eğitimde kullanılmak üzere sosyal iletişim ağlarından faydalanılarak hazır ders içerikleri ve modülleri oluşturulabilir. Sosyal devlet olmanın gereği olarak belirgin hale gelen ekonomik eşitsizlikleri azaltmak için dezavantajlı gruplara daha fazla destek sağlanabilir.

Kaynakça

Ak, A., Oral, B., & Topuz, V. (2018). Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu uzaktan öğretim sürecinin değerlendirilmesi. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi*, 2(1), 71-80.

Akbaş, Ö. Z., & Dursun, C. (2020). Koronavirüs (COVID-19) pandemisi sürecinde özel alanına kamusal alanı sığdıran çalışan anneler. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 78-94.

Altunel, M., & Özoğul, E. T. (2020). 5 soru: Koronavirüs salgınında veliler. <https://www.setav.org/5-soru-koronavirus-salgininda-veliler> Erişim tarihi: 10 Mayıs 2021.

Anderson, J. (2020). *The coronavirus pandemic is reshaping education. Quartz.* <https://qz.com/1826369/how-coronavirus-is-changing-education/> Erişim tarihi: 07 Mayıs 2021.

Aral, N., & Kadan, G. (2021). Pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin yaşadıkları problemlerin incelenmesi. *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(2), 99-114.

Arat, T., & Bakan, Ö. (2014). Uzaktan eğitim ve uygulamaları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 14(1-2), 363-374.

Arklan, Ü. (2013). Bilgi toplumu ve iletişim: Bilginin yayılması sürecinde kitle iletişim araçları ve internet. *Selçuk İletişim*, 5(3), 67-80.

Arslan, K., Görgülü-Arı, A., & Hayır-Kanat M. (2021). COVID-19 pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitim hakkında veli görüşleri. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 57, 192-206.

Austin, E. K. (2009). Limits to technology-based distance education in MPA curricula. *Journal of Public Affairs Education*, 15(2), 161-176.

Başaran, M, Doğan, E, Karaoğlu, E., & Şahin, E. (2020). Koronavirüs (COVID-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 179-209, 368-397. <https://dergipark.org.tr/en/pub/egitim/issue/54643/753149>

- Bayburtlu, Y. S. (2020). COVID-19 Pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre Türkçe eğitimi. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 131-151.
- Bozkurt, A., & Sharma, R. C. (2020). Emergency remote teaching in a time of global crisis due to coronavirus pandemic. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), I-VI.
- Bozkurt, A., Jung, I., Xiao, J., Vladimirschi, V., Schuwer, R., Egorov, G., & Paskevicius, M. (2020). A global outlook to the interruption of education due to COVID-19 pandemic: Navigating in a time of uncertainty and crisis. *Asian Journal Of Distance Education*, 15(1), 1-126.
- Cornelius-White, J. (2007). Learner-centered teacher-student relationships are effective: A metaanalysis. *Review of Educational Research*, 77(1), 113–143.
- Creswell, J. W. (2002). *Research design: Qualitative, quantitative. and mixed methods approaches*.(2. baskı). Sage Publications.
- Çetin, M., & Kırıl, B. (2021). Pandemi, veli ve çocuk yönetimi. *Uluslararası Sosyal Bilimlerde Mükemmellik Arayışı Dergisi*, 1(1), 30-44.
- Demir, S., & Kale, M. (2020). Öğretmen görüşlerine göre, COVID-19 küresel salgını döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitim sürecinin değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 15(8), 3445-3470.
- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (1994). Introduction: Entering the field of qualitative research. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research*. Sage.
- Dolmaz, M., & Metin, Ö. (2021). Ebeveynlerin gözüyle COVID-19'un eğitim-öğretim sürecine ve sosyal hayatlarına etkileri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 96-121.
- Fidan, M. (2020). COVID-19 belirsizliğinde eğitim: İlkokulda zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 24-43. Doi: <https://doi.org/10.29065/usakead.736643>
- Geertz, C. (1973). *The interpretation of cultures*. Basic Books.
- Glesne, C. (2012). *Nitel araştırmaya giriş* (A. Ersoy & P. Yalçınoğlu, Çev.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Green, P. (2020). Risks to children and young people during COVID-19 pandemic. *The BMJ*, 369. Doi: <https://doi.org/10.1136/bmj.m1669>
- Hatipoğlu, A., & Kavas, E. (2016). Veli yaklaşımlarının öğretmen performansına etkisi. *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 5(4),1012-1034.
- Hughes, C. (2020). Some implications of COVID-19 or remote learning and the future of schooling current and critical issuesin curriculum. *Learning and Assessment*, 36, 3-17.
- Kurtdaş, E. M. (2021). Dijital çağda uzaktan eğitim: Umutlar, hayaller ve gerçekler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 2347-2378. Doi:<https://doi.org/10.17679/inuefd.1006089>

Kuzu, Ç. İ. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde uygulanan ilkokul uzaktan eğitim programı (Eba tv) ile ilgili veli görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 505-527.

Lincoln, Y.S., & Guba, E.G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Beverly Hills, CA: Sage.

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage.

Özdoğru, M. (2021). COVID-19 sürecinde değişen veli rolleri. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 35-50.

Patton, M. O. (1987). *How to use qualitative methods in education*. Newbury Park, CA: Sage.

Patton, M. O. (1990). *Qualitative evaluation and research methods*. Sage Publications.

Saltuk, M. C., & Erciyes, C. (2020). Okul öncesi çocuklarda teknoloji kullanımına ilişkin ebeveyn tutumlarına dair bir çalışma. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 4(2), 106-120.

Selvitopu, A., & Köroğlu, G. (2022). Öğretmenlerin sınıf içi gündelik deneyimleri: Fenomenolojik bir çalışma. *Yaşadıkça Eğitim*, 36(1), 51-65.

SETA (Siyaset Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı), (2020). *Koronavirüs salgınında veliler*. http://covid19.setav.org/koronavirus-salgininda-veliler_26 Erişim tarihi: 01 Mayıs 2021.

TEDMEM (Türk Eğitim Derneği), (2020). *COVID-19 sürecinde eğitim: Uzaktan öğrenme, sorunlar ve çözüm önerileri* (TEDMEM Analiz Dizisi 7).

TÜBA (Türkiye Bilimler Akademisi), (2020). *COVID-19 pandemi değerlendirme raporu*.

Üstündağ, A. (2021). Pandemi sırasında ebeveynlerin uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 572-589.

Varshneya, A. K. (2017). Distance learning through ICT: Benefits and challenges. *Journal of Advanced Research in English & Education*, 2(3), 6-9.

Witt, A., Ordóñez, A., Martin, A., Vitiello, B., & Fegert, J. M. (2020). Child and adolescent mental health service provision and research during the COVID-19 pandemic: Challenges, opportunities, a call for submissions. *Child Adolescent Psychiatry Ment Health*, 14(19).1-4.

Yıldırım, O., & İpek, İ. (2020). Yeni koronavirüs salgını dolayısıyla gündeme gelen sosyal izolasyon ve gönüllü karantina döneminde internet ve sosyal medya kullanımı. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (52), 69-94.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (8. baskı). Seçkin.

Yılmaz, E., Güner, B., Mutlu, H., & Arın Yılmaz, D. (2020). Farklı eğitim kademelerindeki öğrencilere verilen uzaktan eğitim hizmetinin veli görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 477-503.

Yin, R. K. (2003). *Applications of case study research* (2.baskı). Sage.

Yurtbakan, E., & Akyıldız, S. (2020). Sınıf öğretmenleri, ilkokul öğrencileri ve ebeveynlerin COVID-19 izolasyon döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetleri hakkındaki görüşleri. *Turkish Studies*, 15(6), 949-977.

Extended Abstract

Purpose

This study examines parents' experiences regarding the distance education process during the COVID-19 epidemic. In line with the purpose of the study, the views of the parents whose children participated in the distance education process were examined.

Results

When the findings were evaluated within the scope of the study, three sub-themes emerged Distance education, Psychological experiences and Adaptation process.

The common point emphasized in the participant statements is that distance education ensures continuity in education. However, participants state that distance education cannot replace face-to-face education. However, considering that children will not be able to receive any education at all, it has been stated that the distance education alternative is better. They stated that distance education carried out with technological tools, cannot fully transfer emotions between the teacher and the student. Additionally, it was stated that during the distance education process, children's success(failure) could not be measured, and there was no transparent environment for this measurement.

In the statements of the participants, it was revealed that their children use technology a lot in the distance education process, and therefore they want to set rules and limits for their children regarding the use of technology, but they have conflicts with their children due to this issue. It has been determined that parents working from home during the epidemic have difficulties supporting their children in educational activities. In the statements of the participants, it was revealed that during the distance education process, they experienced uneasiness because they could not be with

their children as parents during the continuing education at home, and the increase in responsibility that emerged with this process wore them out.

It can be said that parents want to keep their children under control to prevent their children's possible negative behaviors, monitor their participation in the lesson, motivates them to participate in the lesson, and guide them. Parents who go to work during the distance education process and whose child attends distance education at home think they cannot control themselves because they cannot be with their children. Additionally, inadequacies in using technology, preparing an educational environment for more than one child, and ensuring children's participation in the lesson emerged as important difficulties in this process. In the statements of the participants, it was revealed that they relaxed as they gained experience managing the distance education process. They emphasized that with this process, they got used to the change in education and had to get used to it.

Discussion and Conclusion

In the research findings, parents stated that they want to keep their children under control during the distance education process. This process is seen as an important advantage in providing continuity in education. However, the participants stated that although distance education provides continuity, it cannot replace face-to-face education. The participants stated that the problems experienced in communication during the distance education period and the ineffective evaluation process decreased the quality of education.

In the research findings, the parents, who are the stakeholders of education, stated that the role of teaching was added as a new role to the parenting roles they assumed at home in psychological experiences and stated that they had some problems while fulfilling their increasing responsibilities. They stated that in the distance education process, children started to spend more time in front of the screen as the internet and computer use restrictions decreased. They stated that depending on this situation, their concerns about their children increased, and they experienced parent-child conflicts that came with it. Participants mentioned that elements such as the internet, computers, tablets, and phones used in distance education have a certain cost, that those with more than one child are more affected by this cost, and the inequality of opportunity among students.

In the research findings, parents, who are among the education stakeholders, stated that they want to keep their children under control during the adaptation process. Parents stated that they encountered emotional-behavioral problems and had difficulties while trying to keep their children under control. Some participants stated that they could follow their children's education processes more closely during the distance education period, and thus, they could establish control more easily.

Suggestions for policymakers in epidemics and disasters that may develop extraordinarily within the scope of the current research are presented below:

Family support programs can be organized by ensuring the family's participation regarding the distance education to be carried out during the said processes. A distance education system with a solid infrastructure that can be put into operation immediately in extraordinary conditions can be established.

ETİK BEYAN: “*COVID-19 Salgın Döneminde Veli Olmak: Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Veli Deneyimleri*” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş, toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve veriler toplanmadan önce Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Etik Kurulu'ndan 09.09.2021 tarih ve 2021/08- 2021/146 karar numaralı etik izin alınmıştır. Karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde “Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayın Kurulunun” hiçbir sorumluluğunun olmadığını, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğunu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirmeye gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim.